

Gonçalo Neves

PLU MULT AERO!

Editerio Sudo
2023

Gonçalo Neves

PLU MULT AERO!

**Kolekturo de 35 original Ido-poemi modesta (forsan
ne la maxim mala da ica aŭtoro), kun prefaco e
mikra glosario da Nuno Lemos**

Editerio Sudo

Espinho, Portugal

septembro 2023

Plu mult aero!

Autoro: Gonçalo Neves

Espinho, Portugal

Todos os direitos reservados / Omna yuri rezervita

Verko en Ido (Idolinguo, Idiomo di Omni, Linguo Internaciona di la
Delegitaro)

© Editerio Sudo — Gonçalo Neves

editerio.sudo@gmail.com

Revizita da Partaka

Imajo sur la kovrilo: kreita dal autoro per artificala inteligenteso
(programo *Dezgo*, modelo *AbsoluteReality 1.8.1*)

Imajo sur la dopa kovrilo: kreita dal autoro per artificala inteligenteso
(programo *Tensor.Art*, modelo *SimpleMix - Light*)

KONTENAO

PREFACO	5
Tua hari	8
Nun e sempre	9
Nul justifiko	10
Kande me mortos	12
Pro quo?	14
Nov alianco	16
Norde	18
Ogle	20
Interdikte	22
Plu liber esos me!	23
Eko matida de Kovidistan	26
A singla sinioro lua siniorio	30
A singla kapo lua bireto	31
Esperanto ed Ido	33
L'importo di vorto	35
Odo moderna ma ne troe	38
Siesto	40
La garsonino	42
Ne ja	43
Nulo	44

Envidio	45
Portugal	46
Nepoema poemo pri omno qua es nulo	47
La dieto	52
POEMETI CIRKONSTANCAL	56
La filozofo pastora	57
Yunino parolanta Latine	58
Tre bone savas	59
On ne povas tolerar	60
Saluto nov-yarala por 2021	61
Koram bonimenteri	62
La vampiro ne drinkas	63
Malgre krizi e milito	64
Yen mea voti	65
A Partaka	66
Ni kune	67
GLOSARIO	68

PREFACO

Gonçalo Neves komencis poemifar en Ido en 1999. Til 2002 il publikigis plura poemi en *Progreso* ed en la grupo *Idolisto*. En 2002 aparjis lua poemaro *Dazlo*, en qua il kompilis omna sua Ido-poemi tillore aparinta. Ta libro, kontenanta 13 poemi, rieditesis en 2017 (kom papera libro) e 2019.

En 2020 il publikigis sua duesma poemaro, *Itere*, kontenanta 18 poemi, 5 de qui ja aparabis en la grupo *Idolisto* od en la jurnalio *Posta Mundi*.

En ica nova kolekturo, Neves insertis 32 poemi quin il skriptis de pos la publikigo di *Itere* ed adjuntis 2 antea poemi (“Tua hari” e “La filozofo pastora”) quin il omisabis en ta verko ed 1 jokoza kompozuro (“La dieto”) qua rezultas de poemigo di proza texto aparinta en 2019 en forumo. Del 35 poemi kontenata en la nuna libro, nur 13 ne aparjis publike til nun.¹ Le cetera ja publikigesis en diversa loki (grupi *Idolisto* ed *Idistaro*, blogo *La blua plumo*, Facebook, jurnalio *Posta Mundi*) ed un de li (“Kande me mortos”) ja aparjis en Esperanto,² ma la Ido-

---

¹ “Nun e sempre”, “Nul justifiko”, “Pro quo?”, “Nov alianco”, “Nor-de”, “Ogle”, “Interdikte”, “Odo moderna ma ne troe”, “Siesto”, “Nulo”, “Envidio”, “Portugal”, “La filozofo pastora”.

² *Komunikoj*, n-ro 188, , okt.-dec. 2022, p. 3 (Spiritisma Eldona Asocio Francisco Valdomiro Lorenz, Rio de Janeiro).

versiono, du-yare plu frua, esas la originala. Existas anke versiono di ta poemo, ankore polisota, en Lingua Nostra.

Pri la skribo- e skripto-maniero di Neves me ja parolis en mea prefaco di *Itere*, do me ne repetos hike lo dicitu lore (exemple, pri lua verda-kovrila kayereto, quan il duras uzar, quankam min ofte). La temi di ca poemaro esas diversa: amoro, Ido kom poeziala linguo, la futuro di Ido, la relato inter Esperanto ed Ido, la misiono di poeto, angoro pri morto, kovid-19, interkompreno, la hem-lando, manjo, social kritiko, edc.

La maxim frapanta traito dil nuna kolekturo esas la ofteso di rimozi. En *Dazlo* aparas nula rimozi. En *Itere* nur du poemi esas rimoza: “Rimi di naturo” (13 versi), en qua rimifas la unesma e la lasta vorto di singla verso (exemple, “elefanto es bon giganto” e “ma homo gustas reda pomo”) e “La viruso”, en qua omna 72 versi finas per *-anto*. Olca esas do poemo monorima (segun nomizo dal autoro ipsa), forsani un del maxim longa tala poemi en la mondo, en irga linguo. En la nuna verko, tamen, la quanto de rimoza poemi kreskas til 13, inter qui 7 esas monorima: “A singla siniro luu siniorio” (14 versi finanta per *-onio*), “A singla kapo luu bireto” (22 versi finanta per *-eno*), “La garsonino” (17 versi finanta per *-ino*), “Portugal” (19 versi finanta per *-al*), “Tre bone savas” (6 versi finanta per *-ido*), “La vampiro ne drinkas” (8 versi finanta per *-iro*) e, laste ma ne balaste, “La dieto”, qua konsistas ek 71 versi finanta per

-eto, kun plusa 46 interna vorti same rimifanta (exemple, “La marioneto, dum baleto, / facas menueto sur parqueto / e mem astoniva pirueto.”), do ol kontenas entote 117 vorti finanta per *-eto*! Ka mondala rekordo? Me ne savas. Tamen ol certe havas bona rango en la rekordala listo.

Me fine mencionez anke du partikularaji. La poemo “Siesto” konsistas ek 6 strofi quadriversa, e singla strofo esas monorima: en la unesma strofo, omna versi finas per *-ako*; en la duesma, per *-ago*; en la triesma, per *-ato*; en la quaresma, per *-ado*; en la kinesma, per *-aco*; en la sisesma, per *-azo*. Do, ol kontenas perfekta rimo en-strofa ed asonanca rimo inter-strofa! Altra-latere, la poemo “A Partaka” konsistas ek 10 versi nur quadrisilaba (la maxim kurta en la tota kolekturo): la du unesma finas per *-eto*, e le cetera finas per *-eo* (quale se, dume, la intera konsonanto, pro misterioza motivo, falabus!).

Me (e l'autoro) esperas ke ica verko, libere e facile disponebla, povos ecitar, se ne entuziasmo (quo esas apene possiba en la nuna Idia), adminime kelka kuriozeso e la deziro foliumar olua pagini e mem, qua savas, lektar kelka versi.

Nuno Lemos

Tua hari³

Tua hari esas voyi jacanta
de mea kordio al tua,
ube nokte la pensi
pendulatre promenas,
juante la libereso di arrestiti.

Ibe li partoprenas sua mondi,
ed abatas la projeti dil esforcant
establisar itinerarii certa
por kordii volanta kreskar.

L'amoro es ireyo di kurvi rekta,
ube perdesas ti qui savas ube trovar.
Ca-voye me pazas, regardante e vidante,
vers la sonjo trans la kurvo.

---

³ Recente me “rideskovris” ca poemo en *Progreso* (n-ro 332, 2004, p. 27). Ol ne plus trovesis en mea komputoro, do me mustis riskribar ol. Ol kompozesis samtempe en la Portugalana ed Ido, inter 2000 e 2002 (ne-obliviebla epoko, forsan la maxim felica en mea vivo!). Ol apartenas al tempo di mea unesma poemaro (*Dazlo*, 2002) e nur pro stranja omiso ol ne inkluzesis ibe. Ol traktas la sama ardoranta amoro kam la poemo “Trans la skreno”, fortunoze inkluzita en ta libro (p. 17–18 dil triesma edituro, 2019).

Nun e sempre

Yes, me savas lo:
me destinesis ad ulo altra.

Ka misiono, ka specala rolo?
No! Mea sufro solitar,
mea musto skisar versi,
esbosar pensi partikular
en linguo tante rara
(quankam tre apta por la tasko)
es mea kruco ed alejo,
es mea treko ed entravo...

Per ca busolo me irez
ed iros...
Okuli kara qui doloras
pro lektir tante de pagini
qui a me susuras dolce
mea precipua nutrivo,
mea motivo respirar ankore,
mea justifiko nova,
nun e sempre.

(2020-06-20)

Nul justifiko

Sen elizional pululo
me explikez per nuda versi
la tiktako di mea anmo.

La nokto jiras indiferente:
korpuskuli ne nur mental
krepitas en la silenco
di obstinem cerebro.

La dicionario dil vivo
ofras nul defino:
do me durez irar,
sen fals expekti,
sur aspera pavizuro,
quan sternas ipse
mea kompatind imagino.

Poeto pro ofico
impozata de supre:
yen mea devo
e sinkrona musto.

Tal yugon me portez dum fingar
ke esar poeto es esar
ulu plu alt o profunda
kam la vulgar homo,
qua sua gardeno kultivas
sen suciari motivo o justifiko.

(2020-06-29)

Kande me mortos

Kande me mortos,
ne memerez me kom filio, frato, patro
spozo, kompano, amiko.

Memerez me nur
kom poeto,
kom homo qua prizis regardar l'uceli
ed envidiis li;
kom matura kindo revem;
kom homo qua pensis kozi stranja,
ne pro la plezuro diferar de lo komun,
ma pro interna bezono nerepresebla;
kom homo qua ne povus esir altra,
nam lu kreabis por su misiono
quan oportis exekutar pokope.

Memerez me kom homo
qua dialogis kun l'arbori mentale,
dum admirar lia brakii e fingri,
qua demandis de li expliko neposibla
pri sua solitareso morbal.

Kande me mortos,
joyez la ver amiki pro konocir me
e l'enemiki pro evidenta motivi,
e plorez certeni pro konvenciono,
e reaktez indiferente omni cetera,
nam tale esabas vole o nevole,
e tale esez por general kontentigo.

Kande me mortos,
quale dicis altra poeto
(multe plu meritoza),
lasez la fenestro neklozita,
por ke me recevez plu multa lumo
e fresh aero por la grand voyajo.

Nur tale e lore me tandem libereskos
de me ipsa provizore
til nexta prob...
13

(somere di 2020)

Pro quo?

Pro quo tu duras yernar
(danko, Andreas, pro l' vorto minion)
specala rango sur l'estrado
inter l'adepti ed amiki
di ca o ta sistemo?

Cesez lo!
Esez simpla,
indiferent a laudi
(qui nur stuntas e paralizas),
gratitudoz vers kritikeri,
modest, sen prezunto,
konkurencante kun nulu
ecepte tu ipsa.

Livez tua skolastiko,
regardez la vivo singla-dia
ed omna lua manifesti sincera.

La nubi pasajanta

kun sajeso tre propra ed etern
docos a tu plu multo
kam flav pagini da homi
kontemplinta la komplikaji
di sua pulseyo interna.

Yes, juste versifis la poeto
qua portis vizaji di altri:
anke tu kreez internacione
(ma diskrete, sen eko ne-necesa)
ulo nova, trans la rutino
dil yarcento.

Per agar lo
tu erektos monumento
ne plu duriva kam bronzo
sed (saluto, fenixa kompano!)
plu obstinem ed intruzera
kam tua pala existo...

(2020-09-08)

Nov alianco

Kande me, lontan e trista,
recevas l'alejo di tua joyo,
mea anmo vibras e dialogas
kun la mento sempre harda.

Lore me koncieskas
l'importo di tua rolo,
di tua partenereso gaya,
di amoro nia qua, matura,
nostalgias l'impetuo fresh
di olima pasiono senbrida.

Nun ni lernez tra rutino
(dum sterila masko-balo)
konstruktar brikope
nov alianco promisoza
qua inspirez la filii
sur l'ardua treko
di mondo foleskanta

sempre plu subtile

omna-angule

omna-fibre...

(2020-09-21)

Norde

Uldie on dechifros tandem
tua vorti solitar...

Inter blank parieti muta,
tua pensi fluktuas e vartas...

Qua savas e konocas ulo
pri la treko quan impozis tu
a tua propra gambi inerta?

Tu iros ibe e serchos
(ka vane? ka prezuntoze?)
ul skopo o mem solvo
por la dilemo quan tu kultas
sen dezirar altrala spekto,
sen bezonar stranjer vizito.

La linguo quan kultivas tu fervore
ne povos domtar la lango
nek flexar la penso

od ordinar l'expreso:
ne pro intern indijo,
sed pro ke sine di tu,
en la celuli qui rezonas,
fermentacas elementi stranja,
quin tu judikas trancendanta...

(en agosto di 2020)

Ogle

Kande interoglis ni
an la pordo dil supermarketo,
lor agostal pluveto rara
(mem en la nordo di nia lando bel),
ni kambiis (tre rapide, ma perceptible)
komplika pensi ne-vortizebla:
yen koluziono efemer ma delicioza
inter sensual yunino e matura viro.

Quante ol duris? Dum eterne kurt instanti,
quin me, alerte e fidinde,
enskribis en gastigema memor-kesto.

An la pordo beant,
dum eniro mea ed ekiro tua,
inter indiferent komprinti e kompronti,
me divinis lo bel di tua labii,
quin celis obligal maskileto
kovranta la respiral organi dum nia fol epoko
pro pandemio bufigata da friponi.

Tua okuli, tamen, spegulo ne nur dil anmo,
sed anke dil tota vizajo spektinda,
anuncis sendubita belaji
e, sendante klar mesajo pri prizo,
li habile lektis propra plezo an le mea.

Maxim probable
ne plus intervidos ni,
ma ica magial instanti, nekontesteble,
aparten a ni por sempre
e restez sekrete nia!

(en Resende, agosto di 2020)

Interdikte

Tua vangi replet e lentiginoz,
la pelo fresh e glat,
quan plugis Khronos dek-e-non-foye nur,
la voco dolc e melodioz
quan tu (malgre karaktero rud
ed insolent maniero traktar la matro)
vibrigas tra l' kalm aero dil nateyo
igas me revar e sospirar
de mea soklo tro lontan ed alt...

Kande tu dicas “onklo”
e, respekteze, anke “vu”,
tu kunvokas omna reminici
pri disto just e yust di parenteso nia,
e la poeto, deplorind e mut
(quon altra povus lu agar?)
must rekursar ad elizioni legal
en linguo rar, qua vart en blotiseyo hel...

(en agosto di 2020)

Plu liber esos me!

Liber sempre esos me,
mem se vi koakte
maskos me.

Liber sempre esos me,
mem se vi police
impozos obedio.

Liber sempre esos me,
mem se vi ukaze
inkluzos me.

Durez mentiar e trompar
per engajit alarmeri!

Durez bufigar l'enemiko
per obolizita heraldi!

Ne importas,
nam,

ante omno e precipue,
liber sempre esos me!

Yes, alimentez pavoro!
Plu liber esos me!

Yes, dekretez quaranteno!
Plu liber esos me!

Yes, querez hundi e kaski!
Plu liber esos me!

Yes, likez gaso senhalte!
Plu liber esos me!

Yes, prontiguez karcero!
Plu liber esos me!

Yes, minacez, legifez,
amendizez, imperez,
interdiktez, punizez,
arestez, judiciez,

kondamnez, proskriptez!

Plu liber esos me!

Quante plu multa kateni,
quante plu longa anteni,
quante min laxa manioti,
quante plu grava padloki,
tante plu liber esos me!

E via idolo mikronal
deperisos e velkos
kun omna via falsaji,
dum ke kreskos lo ver,
pokope ma kontinue,
til ke regnos itere
lo human olima!

Plu liber esos me!

Plu liber esos me!

Plu liber esos me!

(en novembro di 2020)

Eko matida de Kovidistan

L'anunceri di dizastri mondal,
kravatizita pulchineli mal,
ampligas sua kampanio subtil
por poltronigo dil turbo docil...

La papagayi, tra kanali tanta,
repetas l'impero tre importanta:
Restez heme, nam, sur stradi, danjero
minacas e guatas omna flanero...

La kozo flugas en tre mikra guti
di tuso sonor e fortata sternuti:
salivo naiv divenis veneno
plu destruktiva kam irg patogeno...

Askoltez do la tre grava indiki
da saj experti e multa mediki:
Ne embracez! Vi darfaz nul saluto
sen parlektir nia longa statuto!...

Maxim funesta krimino: la kiso,
plu ne-salubra kam surstrada piso...
Kunhomo judikesez infektivo,
ed amo restez en tre old arkivo...

Renkontrez do nul homo exter skreni,
e ni surveyez lo per long anteni...
Divenez la konduto ne-blaminda:
postulas ni obedio tote blinda...

Ma ne suficas teroro panik:
ni anke impozas a vi *New Speak*;
tra la tota mondo, de Köln a Roma,
de nun “sana” nomesez “sen-simptoma”...

Per mentio e lauta nomenklaturo
ni promocez la pigmea kreuro:
quoniam “gripo” es vorto monoton,
ol do baptesez kovid dek e non..

E patro suspektez filio e timez
kontagio e nul karezo estimez,

ed avo evitez mikra nepoto,
ne proximigez a lu la pis-poto...

E tale, dicas la ruzoz duktero,
ni protektos vi de la prolifero;
interdistez sempre de la vicino,
e ni regalos vi per dolc vacino...

Uncionez la manui e tushez nulo;
yunino repulsez briska yunulo;
prefere koito esez rarajo:
vi darfez admaxime dors-masajo...

Maskez la boko e portez boneto,
nam plezas a ni tala silueto:
celata rideto, obskur mieno
tante konvenas a nia ordeno...

Do vi facez nul grava deliberi:
dum ke nia sbiri e denunceri
feroce chasas singla pozitivo,
manjez tace l'almonata nutrivo...

L'imuna sistemo es olda kozo:
Ne fidez ol! Prefere glutez dozo
imensa ek panacea flakoni
de qui produktas ni multa milioni...

Ne obliviez: ni savas, ni konsilas,
vi nur gapas e kandide babilas.

Atencez: quik la magna “filantropo”
dicos la dato dil nexta sinkopo...

(en decembro di 2020)

A singla sinioro lua siniorio

Irga barono en sua baronio
(qua esas quaza privata kolonio),
e faraono en grand faraonio
(ube on pleas komplex ceremonio),
ed anke leono en vast leonio
(quan superflugas prudenta cikonio),
o mem garsono en streta garsonio
(per adportar saporoz makaronio),
stimul etoso di kelk hegemonio,
ma (ni dicez lo sen irga ironio)
li vizas anke expektind harmonio,
nam es posibla krear patrimonio,
en nia tre bunta vivo-simfonio,
sen ke la Tero divenez friponio...

(2021-01-29)

A singla kapo lua bireto

La Cheko ne prizas absteno
e povas, kun tre gay mieno,
vakuigar, tote sen peno,
chopini di spumoz konteno,
konkurse kun irga Sloveno,
o fortaj German indijeno,
nam drinkas lu dek, mem dozeno,
en longa, senfina kateno,
sen bezonar ul oxigeno
o mem festival quaranteno!

To esas splendid fenomeno
(La kozo indijas kompreno...):
yen quaza gutur-higieno
dil Cheko en irga posteno;
extere, o dop la kurteno,
la moso, o mem suvereno,
rekursas al biro-fonteno,
por juo o korpo-manteno,

e tamen, en lua ordeno,
(ton dicas fidind pergameno)
ne sufras hepato o spleno,
nul koliko, nula migreno!...

(2021-02-02)

Esperanto ed Ido

Esperanto ed Ido: yen kuzi
qui kambias tempope led akuzi:
l'una chismas pri nasko obskura,
l'altra mokas chapeli ne-pura;
l'una esas superba pri kresko,
l'altra nomas la kuzo grotesko.

Envidio ed altra sentimenti
meskina polutas lua menti
(exemple, stupid interdesprizo,
rankoro pro alegat trahizo),
e singlu, fier pri sua belaji,
vidas nur funesta peizaji
trans la fluvio qua facas separo
inter verd sukro e blu nektaro...

Tamen ni pozez nun la questiono:
pro quo ne darfus singl amazono
kavalkar sua propra kavaloo?

Pro quo tal trista memorialo?
Pro quo inter vi tanta despito,
qua precipue fondesas sur mito?
Pro quo vi ne havez komun skopo:
ofrar al homaro bon galopo
por transsaltar lingual obstakli
e kurar vers progreso-pinakli?

Ne obliviez, verd o blua homi:
en la du parenta idiomi,
es egal, malgre laut polemiko,
tre bel e grava vorto: “amiko”...

(2021-02-06)

L'importo di vorto

Kar Itziar, Brian e ceteri
qui sidas avan komputeri:
ne vakuigez la flechuyo
(e querez plu dolca etuyo):
segun vi tre kulpas Partaka
pro l'uzo di vorto opaka,
ma semblas a me ke la krizo
ne valor boledo de rizo,
nam l'unu pri sexuo asertas,
e l'altri pri genro disertas...

Tamen la koncepti diferas:
sexuo a gameti referas;
ol es videbla e publika,
quaza pasporto specifika;
bel konstrukuro da gonadi
agant che homi ed anadi
(ed ubique en la naturo),
ol dependas ne de kulturo.

Genro, kontraste, es privata,
intim ed ofte tre celata;
ol es afero di neuroni,
ensemble kun social musoni;
anke komplexa fenomeno
ofranta tre bunta konteno,
spektro kun ne-klara limiti,
qua montras chanji, mem dubiti;
en ta mondo (ya ne-stabila)
la nuanci es tre subtila,
e vorti havas signifiko
stranjer al komuna praktiko.

Yen do hike la grand problemo:
nul insulto, nula blasfemo,
nul intenco vundar la kerno
di homi; (anke ne prosterno
koram ta interdiktemeso
qua vizas bridagar l'expreso).

Quo do eventis per mesaji
portanta evitind bitraji?

Nur miskompreno e kontrasto
di koncepti, e mem balasto
di argumenti qui gravigis
la diferi, ma ye la fino
regnis nur eloquent sordino..

Me povus plenigar mem rismo
per rezoni tra mea prismo,
ma pri Partaka nun suficas
la simpla frazo quan me dicas:
il ne meritas tal bombardo...
(Askoltez, me pregas, la bardo.)

(2021-05-22)

Odo moderna ma ne troe

Pro quo, talentoza poeto
neglijas tu la blua muzo?
Pro quo tu prefer l'alfabeto
dil olda chapeloza kuzo?

Poemi, rakonti, esayi
ed altra verki qui expresas
extazi tua e tresayi
nun verde sonas e profesas.

Komprenas me ke tu selektas
plu vast e laut amfiteatro
en qua on sucias e protektas
skripteri, quale bona matro.

On ibe ya luras per premio
e laudo, agnosko publika,
e mem per futur akademio
po fortia triumfo lirika.

En Idia, kontraste, prestijo
es pago tre rare ofrata:
on hike subisas indijo
di homi, plebey o magnata.

Atencez tamen, vervoz bardo:
la kreskon sequas diminuto,
e pos agreeabla egardo
on ofte rekoltas konsputo.

Me pregas do (ka temeraro?):
obliviez ne, malgre smeraldi,
la linguo dil delegitaro
ed omn azurea heraldi.

Dum veho sur la nuna navo,
ka tu ne nostalgias la slupo
ajila, quan duktas la savo
da mikra ma fidela grupo?

(2021-07-09)

Siesto

Es bon siestar sur hamako,
kun tre farsizita stomako,
quale repastinta monako,
quan dormigis forta konyako.

Forsan la drinkal venenago
alejos la forta lumbago
e preventos dolor-propago
a singla mikra kartilago.

Lore nula dika traktato,
mem pos studio dum tot monato,
solvos la tre grand enigmato:
ka dormas lu, od es komato?

Ka forsan lu esas abado,
qua manjis pezoza anado
e, pose, tre dens chokolado
dum askoltar dolca balado?

Ma to esas nul profanaco
o mem venial deviaco,
qua postulus de ni iraco
o justifikus reklamaco.

No, pos tanta festino-blazo,
suficas mikra parafrazo:
ne sempre flugas la pegazo,
por helpar poetal emfazo...

(en aprilo di 2022)

La garsonino

Ho, Germana garsonino!
Adportez biro, ne vino!

Me, instantal libertino,
prenos spumoza chopino
(qual magiala vacino),
oblivios lego, doktrino,
e drinkos, sen diciplino,
dum bruisoza festino,
til ke venos a kulmino
la vezikal volumino...

Lore, en obskur latrino,
sentante ja l'abomino
di mea krapul-krimino,
repentos me ye la fino...

Restez do, en la retino,
l'imajo pri bel femino
de qua naskis halucino!

(2022-04-22)

Ne ja

On skribis ja plurfoye, tre solene,
pri tu, kara linguo, fru epitafi,
ma restas ni hike, tote serene,
e duras luktar sen strido di pafi.

E quante plu on anuncos periso
di tua melodio e klara legi,
yen, tante plu, en la blua partiso,
devote laboros omna kolegi.

(2022-05-03)

Nulo

Quoniam savas li nulo
pri nuanci di stilo,
nam mankas fort stimulo,
pro ke (esez jentilo!)
li preferas post-karto
kam floroza gardeno
di fekunda skript-arto,
li selektas absteno.

(2022-11-07)

Envidio

Me envidias me nun, memorante
olima vigoro dil muskuli.

Fortunoze la mento konstante
exercas omna mikra celuli.

(2022, ne-certa dato)

Portugal

Nun skriptez poemo muzikal
pri lando tua, pri Portugal;
yen prego da kompano loyal
de loko fora (ne de Nepal!)...
Nu, quon dicar, sen esar trivial?
Tre sincere me parolos al
prizanti di kritiko social:
mea lando es plu bon kam mal
(yen mea vid-punto general),
la homi es sparem e frugal
ma dekadas pro chefri tro pal
o mem (yen, sen ambaji) raskal,
kun mult interestozi vasal,
ed ita maroderi shakal,
sen shamo e skrupuli, regal
la populo (turbo acefal)
per nutrivo ek sporto futbal.
La *fado* (kansono nacional)
montras ditreso tote real...

(2022, ne-certa dato)

Nepoema poemo pri omno qua es nulo

Yes, tu nun afrontas pagino blanka

(tam virga kam olima foresto)

e tu sugas la krayono vane,

expektante cintili de loko nedicebla.

Pro quo venus a tua strikanta cerebro

inspiro del Ento quan tu repudiis frivole?

Ka tu ne perceptas la fremiso dil okuli,

qui vagas super pagini nevolunte, sen atenco?

Tu devabus de longe komprenar

ke l'intelekto, tante blazita,

ne plus digestas la nutrivo

quan tu, avide e frenezioze,

lansas ad ol sen racionala skopo.

E tale, senhalte, intermite, tu serchas

novaji salvonta tu de certa periso.

Ne omnon explikas evo, ne omnon justifikas olu.

Splendida rimi e metriko senfine polisota

ne maskos la lakuni ed erori

qui entravas tua kompatinda vivo-probo.

Pro quo persistar? Por quo tanta versi blua?

Ka tu ne sentas la deserto da tua vorti?
Iluzionanta ermito, tua febla voce
trovos nul eko, facos nul impreso
en mondo sempre plu hastoza ed indiferenta,
for poezio, arto, magio, fantazio e revo.

La misterioza posnepoto quan tu, sen-nepota,
imaginis kom savuronto di tua verki,
interesoto pri tua vivo-mondo interna
(nam l'extera, en l'anali, esos sen-emoca),
nu, no, ne existas lu.

Cesez erektar tal kastelo
qua esos forsan fonto di plusa decepti.
“Dum vivar, ni vivez”:

Ka forsan ton dicis Epikuro?

Ka vivo esas epika kuro?

Ne importas.

Tua devizo esez altra,
o prefere tu havez nul devizo.

Kande tu recevos la klefo
per qua klozesez tua pilgrimo,
quante importos lore, bardo senbarba,
ka tua sulko fodesis vane,

ka poka o multa semi lansesis,
ka nepoti, o posnepoti o descendonti lontana
trovos ul intereso pri l'arkani
quin tante zeloze tu celis en versi,
esperante dechifro, sen expektar ol,
en dio futura, dum tua repozo,
qua esos forsan plusa kimero
drinkata gutope dum vadar
tra marshi quin naive
on vidas quale laghi di falsa edeno?
Cesez do! E tacez. Extere la nokto
falabas senkompata... e vartas.
Kande tu vekos, dansos mulieri
en l'anguli di memoro nur tua.
Maria, Ioanna, Klaudia, Sara, Albertina,
Rita, Salete, Sonia, Alda, Katerina,
omni sukusos sua korpo nebulatra
avan okuli tua klozota.
E lore tu juos la lasta volupto,
la konfuzo kunfuzo, l'alkemio
di celuli qui desagregesos
ed invitox le tua ad orgasmo plena.

Tanta projeti krulinta, tanta fiaski
ne plus importos, ne plus trublos
la plura enti qui, kune e komune,
konstitucis la ensemblo quan tu
(ed altri, omna altri, sen distingo)
interpretas kom la ento portanta,
o trananta, dum instanti felica e trista,
tua nomo, olim soninta unesma-foye
super baptoko-kuvo di religio anciena
qua ne povabus atraktar tu plu longe
kam duimo de vivo quan tu, fervore,
igis zigzago komprenebla da nulu.

Ja sat multe drinkis la prati.

La krayono haltez, e la pagino sordida
departez ad oreli komplezema,
ad okuli qui, precipue, indulgez tu
super labii qui, jeneroze, ne refuzez rideto
komplika.

Tale valorabos la peno.

Tale la linguo absoluta,
perlo filozofiala,
duros sonar en regno di lo posibla.

E tu povos emisar tua klamo ultima:
Raliesez omna vivo-vinkiti!
Transpavez la timata termino!
Ibe vi vidos, per ne vidar,
la vaneso di tanta vanitato.

(2023-02-03)

La dieto

Per dieto (dicas la pamfleto)
omno prosperas sur la planeto...

Sentas alejon, dum long retreto,
l'anakoreto e la asketo
preganta per metala chapleto,
e la profeto sur minareto...

La poeto, en hel kabineto,
skriptas bel terceto, triolet
o mem, sub grand inspiro, soneto...

Prezuntas kadeto sur korveto
o rapida ed ajil vedeto...

Triumfas atleto dum kriketo
o kroketo, o mem per raketo...

Ecelas piketo per flereto,
musketo o pintoz bayoneto...

La proxeneto (qua es diskreto)
sekrete lansas perfida reto...

En lazareto, haltas lanceto
e gorjereto, nam diabeto
regresas, e tabeto, herpeto...

An larj gicheto (kun spanyoleto),
l'estafeto, pos longa kurbeto
(lu ne disponis kabrioleto),
livras tandem grava bilieto....

La marioneto, dum baleteto,
facas menueto sur parqueteto
e mem astoniva pируето.

Dum opereto, la bon sexteto
o quinteto (o simpla dueto)
bele pleas per sonor trumpeteto,
flajoleto, plezant espineto,
klarineto od anke korneto,
ed agreeable sonas kupleto,
e nula-loke stridas falseto...

Dum tualeto, sur tabureto,
yen rideto da gaya subreto,
kande fitas tandem la korseto...

Facileskas meto e desmeto,
e sempre fitas sive jaketo,
sive jileto, sive ponyeto
(anke mansheto ek jakoneto!),
sive rocheto, sive kasqueto,
sive bireto, sive boneto,
anke kalzeto e braceleto...

Do, kar Partaka, esez konkreto,
atencez dileto an bufeto
e retenez l'avida forketo:
sur la pleto, esez nul kreveto,
galeto, omleto e pasteto
o maxim saporiza kotleto;
anke nul sorbeto en gobleteto:
drinkez nur aquo del robineto...

Yen do projeto por bon dieto:
beto, nabeto, anke limeto,
milieto, rafaneto, boleto

(atencez tamen la etiketo!)
e mem (konsolaciva societo!)
tre magra fileto ek ableto
o sterleto o mem lavareto...

Per dieto, sen van amuleto,
sen nuna o futura regreto,
sen divenor timinda skeleto,
tu aquiros tre bel silueto,
sparos grossa quanto de moneto,
obtenos min grasoza portreto
e ne plendos pri magra budjeto...

Yen do repeto (quaza dekreto)
por interpreto: per tal dieto
(ed, evidente, nul sigareto)
boneskos omna vivo-faceto:
la repleto divenos koketo!

(2023-09-13, poemigo di proza texto publikigita en forumo en 2019, kande Partaka anuncis ke on impozis ad il dieto.)

POEMETI CIRKONSTANCAL

La filozofo pastora

Departez do, filozofo pastora!
Marchiguez la pasturanti mutona,
E montrez a la trupo herbivora
La voyo sequenda a Barcelona!

(2018-11-21, dediko-vorti a Partaka, en donacita exemplero di La gardero di trupi,)

Yunino parolanta Latine

La yunino parolas fluante
en l'ardua idiomu Latina,
ma Partaka, pro regardar tante
la kambrita kamizo muslina,
ignor e neglij omna-instante
irga kazo e chanjo deklina...

*(pos ke Partaka, en forumo, kunpartigis video-filmeto
pri yunino parolanta Latine.)*

Tre bone savas

Tre bone savas omna chido:
ne nur Angle nutresas Ido;
anke la Franco, l’Italiano,
e la Ruso, e la Hispano,
ed (evidente!) la Germano
povas e darfas ofrar pano...

(2020-01-27, dum Facebook-diskuto pri la vorto ‘chida’.)

On ne povas tolerar

On ne povas tolerar ico!

Neves quik metez dik cilico:
inter tanta mili de vorti
qui spricas ek lua retorti,
il chanjis nur un konsonanto
e do klukis en Esperanto!
Il repentez pro tala peko,
arachez quik la verda zeko!

*(2020-01-27, homaje ad atencemo qua remarkis la vorto
'provis' en publika Ido-mesajo dal autor/o.)*

Saluto nov-yarala por 2021

Malgre l'ubiqua pavoro obskura,
durez fluar la bona blanka spumo!
Restez l'anmo naiv, simpla e pura,
ed expektez ni sempre plua lumo!

(2021-01-07)

Koram bonimenteri

Koram bonimenteri, karino,
me reduktez la linguo ad un silabo: tu...

(2021-01-07, verso 9573 en Universal Poem, kolektiva sen-fina poemo lansita ye 2020-12-30 da Arrebato Publishers e dal festivalo Madrid POETAS.)

www.universalpoem.com/verses/9911

La vampiro ne drinkas

La vampiro ne drinkas biro,
anke ne la magra fakiro,
ma Germani, kun grand deziro,
lor sturmo o kalma zefiro,
an herdo o bosko-fairo,
plenigas per dolc elixiro
alta chopini sen sospiro
e drinkas en quaza turniro!

(lor anunco, che Facebook, di interretala konverso “Drinkez biro kun Ido”, organizata da Germana Ido-Societo.)

Malgre krizi e milito

Malgre krizi e milito,
ni tamen vivas, en bulo
di trompiva kolorito...
Joyez do, steril populo!

(2022-12-30)

Yen mea voti

Yen mea voti pri l' vorto-paro:
me dicas YES (certe!) a 'pudendo'
(vidante nul impedo, nul baro)
e YES a 'puzlo', kun rekomendo.

(2023-01-21, lor votado che la Google-grupo Linguo.)

A Partaka

Bon retreto,

sen regreto!

Pregar Deo?

Bon ideo,

korifeo!

E dineo?

Ka soleo?

O pureo?

Lor supeo,

sen entreo,

varma teo.

Nul kareo!

(2023-08-23, kande Partaka anuncis quar-dia retreto en
Desert de les Palmes.)

Ni kune

Ni kune povos abatar certena nedarfismo...

(2023-09-13, *verso 50687 en Universal Poem.*)

www.universalpoem.com/verses/51114

GLOSARIO

chida: slangala vorto neprecize atribuanta pozitiva qualeso a persono o kozo (bela, bona, afabla, interesiva, komprenema, justa, agreabla, kontentigiva, edc.) e korespondanta ad *A cool* (radiko H, vorto uzata en Mexikia). [Neves]

chismar: parolar nediskrete pri altru o pri lua aferi (radiko H). [Neves]

lontana: fora (radiko FI, ofte uzata en literaturala Ido-texti). [Roze, Juste, SIL (kun multa referi)]

nexta: maxim proxime sequanta ye spaco, tempo od ordino (radiko AG, pasable ofta en Ido). [Juste, Pesch, SIL (kun multa referi)]

sed: ma (uzata da Partaka pos propoziciono neganta) (radiko L).

ultima: la maxim lasta (radiko AFHI). [Juste, SIL]

yernar: dezirar anxioze o kun anmo-doloro (radiko A). [Tal-mey, Roze, Juste]

Poeto, skribilo e papero: eterna lukto, iterata desespero. Kad existas plu solitara terano kam poeto? Lu varsas sua anmo, kolorizas ol per pasteli, ofras ol a lekteri nebulatra, di qui lu konocas nek la nomo, nek la vizajo. Lu libereskas del poemo, qua prokuras a su propra vivo en la mento di qui komplezas turnar la pagini di la libro, enregardar, mem lektar ed, eventuale, juar. Erste lore la poeto kompletigas sua misiono. Sen poeti, sen poemi, sen poeziala juado, lingui etiolesas, stuntas, velkas, deperisas. Nur poezio pulsas lia limiti, dotas li per omna necesa penso-nuanci, nur poezio garantias lia pardevelopeso, nur poezio regalas li per voco unika, per propra spirito. Per la nuna kolekturo, konsistanta ek 35 poemii diversa-tema e diversa-stila, plusa briko sternesas en la edifico dil Ido-literaturo, erektata, ja de tota yarcento, kun multa sakrifiki, devoteso ed entuziasmo.

